

MAGYAR KURIR

A. Z.

MDCCCXXI-dik

ESZTENDŐRE.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

A' FELS. CSÁSZÁRÉS APOSTOLI KIRÁLY KEGYELMES
ENGEDELMÉVEL.

I. Fél Esztendő.

B E C S B E N,

Nyomtattatik Nemes Stöckholzer Felix betűivel.

(Unter - Passauer - Hof Nro. 366.)

BCU Cluj / Babeş-Bolyai University Library Cluj

H. 140

MAGYAR KURIR

Bécsből, Pénteken, Januárius' 5-dikén, 1821.

Frantzia Ország.

A' Király illy beszéd által nyitotta-ki Dec. 19-dikén a' két Kamarák' üléseit: --

„Uraim! Azon esztendőnek végén, melynek kezdete legkeserveőbb történet által bélyegzettetett meg, de a' melly azután vigasztalás' és reménység' dolgában illy termékeny vala, mindeneknek előtte az Isteni Gondviselésnek kellek az ó új jótéteményeiért hálát adnunk. Az én házában gyász uralkodék; buzgó esedezéseimre fiú adatek: Frantzia Ország, melly addig véllem együüt keserű könnyeket hullatott, az én örvendezésemben 's háláadásomban is olly elragadtatással részesegett, a' melly engem' hathatósan megilletett. A' Mindenható nem elégedett meg ennyire kiterjeszteni a' maga' uralmát: mi a' békességnek, eme' minden boldogság' kútfejének megmaradását is neki köszönnyük. Az idő azt a' Szövetséget, melynek Frantzia Ország' részese, még szorosabban összzecsatolta. Ezen Szövetség által, melly a' hadakozásokra való alkalmatosságot elhárítja, egyszersmind azon veszedelmekre nézve is meg kell nyugtatódnaunk, mellyeknek a' társasági rend, vagy a' Politikai egyenlőség' mértéke, még kitértedheme. —

, Ezen veszedelmek naponként jobban jobban távoznak tőlünk: de a' melynek népemmel való közlése mellett csahugyan

el nem halgathatom azon fontos történetek is, mellyek a' lefolyt esztendőben az én szívemet keserítették. Mindazonáltal szerencsésnek tartom magamat, hogy elmondhatom azt, hogy ámbár a' Státus és az én Familiám egy olly összzecsakulás által fenyegettettek, melly az előbbeni rendtelenségeket nagyon közelről követte, ennek alkalmatosságával nyilvánosságosan kitértetett az, hogy a' Frantzia nemzet a' maga' Királyához hűséges lévén, ötét már annak csak csupa meggondolása is, hogy Királya' a' gyai országoló pálczájától megfosztattassék, 's a' rontás' lelke' maradványának, a' melytől ő undorodik, jázdó laptájává legyen, fellázasztotta. De meg se is tartóztatta ezen lélek Frantzia Országot azon útjában, mellyen a' maga' boldogsága felé léptet. Azon munkás szorgalmatoskodásnak törekedéseit, a' melly Országunk' belső részeiben, a' szántást vetést, a' mesterségeket, 's az Industriát gyakorolja, szünet nélkül nevékedő boldogulás koronázta meg. —

„A' Státus' jóvedelmeinek sikeresebbé, az általam megrendeltetett kiméllés, 's Hitelünknek megmutatott kemény állása, megengedik néktek, kezdődő üléseitekben azt, hogy azon adózásnak kevesítettését jóvállhassátok, mellyek az adózás alá vettek' előzetlenül illetik. Ezen könnyebbülés annyival sikeresebb fog lenni, hogy a' közönséges terhek' dolgában egyenlebb felosztatást

szül. Az illy szerencsés resultatumok becsesekké teszik nekem azon kötelességeket, mellyek töllem mint Királytól megkivántatnak. Az én iparkodásaimnak célja az, hogy a' Constitúció által szerzett nagy Státus-testnek mozgása mind nagyobbnyobb szabadságba helyeztetődjék, a' Státus' Administratziónak külömbkülömb ágai ezen fundamentumos törvénnyel mind jobbjobb megegyezésre vitetessenek, és hogy a' thronus állandó állapotjába s a' törvényeknek ingadozás-nélküivalóságába helyeztetett bizodalom, a' melly mindeneknek jussaikat oltalmazza, megerössitessék. —

„Ezen célzásnak elérésére két feltételek szükségesek, u. m: Idő és Csendesség. Mi a' csak most szerzettetett intézetektől nem kívánhatjuk azt, a' mit azoktól majd az ő tellyes kifejtéssek után, és az ezek által kipalléroztatandó nemzetségektől várhatunk. El ne felejtésük azt sóha, hogy az Országlásnak lehetlenség a' rendet, a' szabadság' első kezését és zálogát fenntartatni, ha az Országlás azon terhes állapothoz, melyben ő van, hozzá mérsékeltetett hatalommal fel nem ruháztatik.

„Minden környülállások azzal biztatnak bennünket, hogy a' mi Válóosztási Systemánkon tétetett változások, megfogják teremni azon gyümölcsöket, mellyeket én azoktól ígertem magamnak. A' mi a' törvényhozó Kamaráknak hatalmát és függetlenségét neveli, emeli az, az én Koronánnak méltóságát és tekintetét is. Reménlem, hogy ezen mostani gyűlés az előbbeni által olly szerencsésen elkezdett munkát tökéletességre fogja vinni. Midőn mi a' Monarkha és a' Kamarák között való összszecsatolódás' eszközeit megerössítjük, olly szerencsések fogunk lenni, hogy megerössithetjük azt az Ország-

lási Systemát is, mellyet egy illy nagy Monarkhia magának mindenkor megkivánhat, most pedig valamint Frantzia Országnak úgy egész Európának állapotja még sokkal nagyobb parancsolással megkiván. Ezen célzásoknak végrehajtathatások végett kívánom, hogy azon napok, mellyek még nekem adattathatnak, meghoszszabodjanak, melly mellett, Uram, megkivántatik az, hogy ti az én erős és ingadozás nélkül való akaratomhoz, én pedig a' ti nyilvánóságos és lankadtság nélkül való segedelmetekhez, számot tartassunk.“

Ezen beszéd után következett a' Követeknek meghiteltetése, melly a' már tudva lévő szokott rendtartások szerént ment véghez — a' Király pedig vissza tért a' Louvre palota' szalájából, a' hol ezen czerimonia tartatott — ezer Vívát kiáltások között, a' Thuilleria' épületébe.

Spanyol Ország.

Madridban Dec. 11-dik napján 17 személyeknek neveik' lajstroma adatott kézről kézre, mint a' kiket a' Király azon napokban külömbkülömb helyekre számkivetésbe küldött volna. Illyenek Herczeg Infantadó, Generalis Bassecourt, egy testörző Regementbéli Oberstlieutenant, a' Gallicziai hajdoni Kormányozó Sant Marcq, s több más fő személyek, kik között Papi személyek is találhatnak.

Kadiksbán Dec. 7-dikén lármát tévén a' nép, arra kényszerítette a' tisztviselő karokat, hogy azon fogoly tiszteket, kik a' 10-dik Mártziusi véres történetnek okozásáért bezárattatva ülnek, eddig való fogházaikból más fogházakba vitetessék.

Vittoriában a' Santanderi hajdoni Kormányozót, Quesedát, s meg valami

Cornas nevű tisztet, a' ki ezelőtt a' test-
örzők közt szolgált, 's a' kit nem régen
Madridban láttak, fogságra tettek. Ma-
lagában alig mulik-el egy éjjel, a' nélküli,
hogy valami gyilkolás vagy ragadozás ne
történne. — Mint mondják valami Sala-
zárt is elfogtak Vittoriában, ki a' Burgo-
si özszeesküvés' részesének mondatik len-
ni; mások szerint által szaládtt Bayen-
réba.

A' Valenciai Érsek, kiről írtuk
vala, hogy hajóra ülven Romába menni
szándékoszott volna, egy nagy szélvész-
től meglepetvén, Barcellonához vettetett, a' ho-
va a' népnek ellene való dühösködése
miatt ki nem szállhatván, egy darabig a'
hajón maradt 's végre a' Rosasi kikötő-
helyhez vettetett, innét pedig, egy Spa-
nyol tiszt és hat Spanyol katonák által,
Perpignanhoz által kísértetett, a' hova
Dec. 8-dikán, négy Papi személyekkel
érkezett-meg. Ezen így bányódó nagy
tekintetű Lelki Pásztor 74 esztendő-
s ember.

A' Terracilla-del-Bulgói Jakosok Dec.
2-dikán a' szomszédjokban lévő Benedik-
tinusok' Klastroma ellen, azt hallván,
hogy a' Cardinalis-Érsek abból, a' Sape-
trani Istenanya' szent képét elvitettetni pa-
rancsolta volna, fellázzadtak, 's lármával
a' Klastrom' elejébe menvén, azt kíván-
ták, hogy bocsáttassanak-be. Nem nyer-
vén-még kívánságokat, erőszakkal ron-
tottak-be a' Klastromba, 's abból erősz-
kosan kibozták a' Szent Képet. Hanem
azonban nagy siettséggel útnak indítottak
oda Valenciából egy önként-vállalkozott
fegyveres csapatot, olly útasítással, hogy
a' csendességet állítsa helyre, 's még most
a' képet is tétesse vissza oda, a' hol ed-
dig állott.

Madridban a' Barátoknak világi-
akká való tétettetése egy idő óta kezdett

valamelly lépést tenni előfelé. Novem-
ber' 10-dik napjától fogva Dec. 1-ső nap-
jáig 42 Szerzetes személyek jelentették
magokat a' Polgári Kormányozónál a' vég-
re, hogy világiakká akarnak lenni, úgy-
mint: 6 Franciskánus, 1 Minorita, 1 Ca-
jétanus, 2 Piárista, 5 Augustinus, 5 Czi-
pökös és 3 Czipöktelen (mezt' lábós) Car-
melita, 3 Dominikanus, 5 Capucinus, 2
czipökös és 3 czipöktelen Misericordianus,
's 1 czipökös és 5 czipöktelen Trinitarius.

N á p o l y.

December' 10-dikén, három nappal
a' Királynak Livornóba lett útnakindulása
előtt, a' Ministerek, kik minnyájan az
elbocsáttatást kérték, egy Királyi Dekre-
tom által egyszerre mind elbocsáttattak.
Ezek voltak az elbocsáttatott Ministerek:
Herczeg Campochiaro külső Minister, Gróf
Zurlo belső Minister, Gróf Camaldoli Ke-
gyelem' és Igasság' Ministere, Gavallér
Macedonio Financzia' Ministere, Báro Ca-
rascosa hadi Minister, Gavallér Thomas
tengeri Minister. Helyekbe a' követke-
zők neveztettek-ki, u. m: Don Marcio
Mastrilli külső Ministerré, Don Domenico
Acclavio ideig való belső Ministerré, Hi-
acintho Troysi Kegyelem' és Istentisztelet'
Ministerévé, Herczeg Carignano Finan-
cziai Ministerré, Guiseppe Parisi hadi Mi-
nisterré.

A' Florenczai Ujság ekképpen adja
elő a' Ferdinandus Király Livornóba
lett útozását 's megérkezését: „Ő Királyi
Felsége Dec. 13-dikán estve ült-fel a'
Vengeur nevű Anglus 74 ágyus hajó-
ra, melynek Kapitány Maitland a' ve-
zére. Azon szempillantásban, melyben
hajóraülése történt, az az estvéli 7-tedfél
órákor, vett ő Felsége még egy levelet
XVIII-dik Lajos Frantzia Királytól, mely-

Bén hasonlóképpen meghívattatott, hogy Laibachba vegye útját. A Vengeur azonnal tengernek eresztette vitorláját. Mind kísérők követték ötöt, a 46 ágyús Anglus, Revolutionair nevű, és a 44 ágyús Francia la-Duchesse-de-Berry nevű fregátok. A Fleur de Lys nevű Francia fregát még hátra hagyattatott, hogy a Király úti kishajóit, szekerait, lovait, s egyéb holmijét utánna vigye. Az ő Felsége útnakindulása után nem soká egészen elállott a szél, arra pedig ily nagy szél következett, hogy Dec. 16-dikáig kellett a Bajai kikötőhelyben tartózkodnia. A Vengeurnak egygyik vitorláját is ketté szakasztotta a nagy szél. Mind ezeknek kiállása után, jó szelet kaptak a hajók, s 20-dikban reggeli 8-czadfel órakor szerencsésen megerkeztek a Livornói öbölbe. A Király azonnal kiszállott a szárazra s a Nagy-Herczegi palotába szállott be, a mely felől a Nagy-Herczeg tudósíttatván, azonnal útnak indult a maga fő Udvari Mesterével Herczeg Rospighiosival innét Florenzából Livorno fele.

Király ő Felségét kiszállásakor a Livornóban lévő fő Tisztviselői Karok fogadták; s ágyúdurrogással tisztelték. Az őrző sereg a palota ablakai előtt lévő nagy piaczon négy szegű sorban állott, melynek megszemlélésére a Király a folyásóra kiállott. A Nagy-Herczeg és Luccai Herczegné 21-dikben megérkeztek Livornóba, s egymásnak kölcsönös látogatásokat adtak a Felséges Személyek. A Nagy-Herczeg és a Luccai Herczegné 22-dikben vissza indultak Florenzába, s 23-dikben a Király is oda hagyni szándékozott Livornót.

Nagy Britannia.

A Királyhoz nagy számmal érkez-

nek az Országban minden részéről a Hűséges Köszöntések. Az utóbbi Udvari Ujság 23 ily köszöntő irásokat hirdetett ki. Egy Norwichi egyesület ehképpen fejezi ki gondolkodásait a maga Köszöntésében, melyhez hasonló hangon szólnak a többek is: —

„Ha mi a mi becsületes intézeteinknek a rossz indulatú emberek által való meg nem szünő érdekeltségét, a Felséged megszenteltett személyének mocskoltatását s cselekedeteinek nevettségessé tételését szendeljük; ha naponként azt látjuk, hogy a nyomatató műhelyek munkáji által táncos-prédikáltatik, s a Királyi feleségnek neve alatt, a ki egy kétségbe esett veszedelmes faktiónak eszlekező leve, az Országban minden felé széltől terjesztemek: nem cselekedhetjük, hogy az effelektől való undorodásunkat ki ne nyilatkoztassuk, s azoknak cselekedeteit, a kik effelebbe avatkoznak, bosszankodással ne tekintsük; részünkről pedig Felséged és hazafi társainkelőtt közönségessé ne tegyük azt, hogy mi, a mi alattvalói kötelességeink mellett mindenkor hűségesek akarunk maradni.“

Minister Lord Canning (ki a Királyné előtt való perlekedésnek ideje alatt Olasz Országban tartózkodott és csak nem régen érkezett vissza Londonba), Decem. 20-dikán beadta a Ministersérol való lemondását, és kilépett; a mely történetről szomorokodva emlékezik a Ministeri Kurir, megjegyezvén, hogy Canning Ur ugyan nár most, minekutánna a Királyné perének folytatása s a Parlamentumi dolgoknak állapota ily tekintetet, vagy ily fordulást kaptak, a Ministeriumban sem a maga becsületére, sem Ministertársainak szolgálatajokra tovább meg nem maradhatott; de azonban

azt is kinyilatkoztatja ugyancsak a' neveztet Kurir, hogy a' Canning Ur' kilépése a' Ministerekkel ellenkező résznek egy időtől fogva megcsökentet bizodalimát csak ugyan fel nem emelheti, mivelhogy Canning Ur' a' helyett, hogy magát ezen részhez csatolná, ezentúl is a' Ministeri résznek fog segittségére lenni, most pedig minden esetben vissza fog ismét útozni az Európai egyéb Országokra 's ott fog egy ideig tartózkodni. Helyette Peel Ur fogja a' Ministeri munkának folytatását által venni.

San-Domingo.

Boyérről, ezen sziget Respublika része Elölülőjéről, azt írják, hogy Oktober' 16-dikán a' szigetnek északi részéhez, melly eddig a' Christoph' birodalmát tette, proklamátziót intézván, meghívta, hogy csatolja magát a' Respublikához, és hogy a' Cap-Henriben lévő Generálisok meghatározták volna, hogy a' Tousaint-Louverture' idejébéli állapotra tegyék vissza az Ország' kormányoztatását.

Christophot éppen azon ruházatjában temették-el, melyben halála után találták, még csak koporsót se' akart neki senki csináltatni. A' kincs, mellyet maga után hagyott, 26 millió Dollárból áll, 's még most is a' fellegvárban hever rakáson, a' nélkül, hogy valaki a' kezeit reá tette volna. Hallik, hogy legelőbb is a' katonáknak hátralévő zsoldjokat fogják belőle kifizetni. — Christophné 's a' gyermekei még fogságban ülnek; mondják, hogy néhányak talán életben is bajoson fognak maradni.

Ujabb Tudósítások.

Spanyol Ország. — Annak bizonyosságára, hogy a' Spanyol Országí tör-

téneteknek a' Frantzia Országban 1792-ben előfordult történetek' folyamatjához melly nagy hasonlatossága legyen, illy szavakat hoz-fel Párisban a' Gazette-de-France egy Proklamátzióból, mellyet a' Saragossai Polgári Kormányozó ezen napokban az odavaló néphez intézett: —

Polgárok! (így szoll) eddig azon fegyverek, a' mellyekkel én éltem, csak szóval való meggyőzés, intés, 's legfeljebb is csak fenyegetődzések voltak: de már ezen szempillantattól fogva kéntelen leszek a' kardot kihuzni hüvelyéből. Az a' szerencsétlen, a' ki mátol fogvást a' Constitútzió ellen csak egy szót szollani mérészlénd, reszkessen ám! A' törvénynek rettentő kése, kikerülhetetlenül érnit fogja ötet, és ő minden bizonynyal a' maga' gondolatlanságának, gonoszságának, és fonákságának áldozatjává fog lenni. A' haza' ellenségei eránt semmi száakozásnak nem leszen többé helye; irgalom nélkült való keménységgel meg fognak büntettetni."

Herczeg Infantadó és Generalis Bassecourt, kiknek számkivettetéséről feljebb emlékeztünk, az újabb levelek szerint a' Constitútzió eránt kimutatott idegenkedésekért küldettettek-el Madridból; Több más illy Generálisok azon városokba vették útozássokat, a' mellyekbe számkivettettek. Sok Kánonikusokat ért hasonló sors, kik a' tartományokból Madridba gyülekeztek vala. — Minden Polgári Kormányozókhöz kemény parancsolatot küldött Madridból az Országlószék olly intés-sel, hogy nagyon kemény vigyázással legyenek a' csendességnek megháborítójira. Ezen parancsolat adott a' Saragossai Kormányozónak is okot arra, hogy a' felhozott kemény Proklamátziót a' néphez intézze.

Hazai Dolgok és egyéb Toldalékok.

B é c s.

Nápolyi Herczeg Butera, Királyi Camerarius Ur, mint Kurir, December 30-dikán Livornóból Bécsbe érkezett, s a Két Siciliaiak Királynak oda lett szerencsés megérkezéséről tudósítást hozott Császár és Király ő Felségéhez. Livornóból való elindulásakor kívánt jó egészségben hagyta el Király ő Felségét. Ő Felségét Januárius 6-dikára várták Laibachba.

Császárunk és Császárnénk ő Felségek Januarius 2-dikán ismét ide hagyták Bécs városát, s Laibachba vették útjokat, a hova hasonlóképpen 6-dikban szándékoztak megérkezni.

Orosz Császár ő Felsége December 30-dikán érkezett meg Tropauból Bécsbe, s Januarius 3-dikán reggel ő Cs. Felsége is útnak indult Laibach felé.

A régibb, intereses Obligatziók 16-dik sorsvonása, e hónap 2-dikán véghez menván, a 387-dik számú Series jött ki, melyben az Austriai Rendeknek 3 és 1 per Centes, és 5 per Centes Obligatziójiból valók talátnak.

Elegyes Dolgok.

Lombard-Veneczei Királyság. — Egy Hirdetés által, melyet Mailandban Dec. 13-dikán tettek közönséges, az ezen Országot illető fegyveres seregnek tellyes békességi állapotra lejendő pótoltatására 9400 új hatonak kívántatván, ezek mostanában az 1795 esztendő-

től fogva 1790-czedik esztendeig született ifjak között szedettnék össze.

Moldova. — A St. Petersburgi Ujságban Jassi-ból Oktober 11-dikén indult tudósítások talátnak, mellyeknek annyiban áll summás feladatjuk, hogy bizonyos Monopolisták, kik az új Hospodárnak arra czélzó jó intézeteivel, hogy az eleség a lehetőségig való olcsóságra szállíttathassék, semmit nem gondolván, ebbéli igazságtalan kupeckedéseket tovább is, mint annak előtte úgy üzték, engedelmiségeknek a lett követkeése, hogy néhány főbb kenyérsütők, főleiknél fogva az ágoshoz szegeztetve állottak pellengéren, a melly közönséges büntetése a Pörököknél az olyan kereskedőknek és kézműveseknek, a kik efféle csárdá kupeckedésen talátnak, s ha ez sem használ, akkor sinór által végeztetnek ki a világból. —

H í r a d á s.

Az Erdélyi Felséges Királyi Kintstartó Tanács rendeléséből Nemes Kolos Vármegegyében fekvő Kőtelendi, Felső-Zsuzki, és Szováti Fiscalis jószágok a Kolosvári Fő Harmintzad Cancellariájában a következő 1821-dik esztendő Aprilis 23-dikán tartandó licitáció, a többtetigérőknek négy esztendőkre áremébe fognak adattatni; mellyekről több tudósítás, nem különben a Contractus pontjai is a licitáció előtt a fenn nevezett Harmintzadi Cancellarián, 1-ső Aprilistől kezdve a terminusig elő fognak mutattatni.

A Marhehúsnak fontja, Bécsben, Januáriusra (-züstben) 7 krajczáron hagyatott.

Redaktor: Pánczél Dániel.

A M. Kurir taksája egész esztendőre 28 for., félre 14 for. Váltócédulában.